

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **B.**, pôvodne pod obchodným menom B., so sídlom A., na území Slovenskej republiky konajúceho prostredníctvom organizačnej zložky: B., pobočka zahraničnej banky / pôvodne pod obchodným menom organizačnej zložky: B., so sídlom organizačnej zložky E., IČO: X. /, právne zastúpeného S., s. r. o., so sídlom D., IČO: X., proti žalovanému: **E. V.**, narodený 24. 08. 1972, bytom D., zast. advokátkou JUDr. E. S. so sídlom P., **v konaní zaplatenie 7 405,35 eur s príslušenstvom**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13 Cob 155/2012-252 zo dňa 04. 10. 2012, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 18 Cb 100/2010-185 zo dňa 15. 03. 2011 rozhodol tak, že žalobu zamietol, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a žalobcu zaviazal zaplatiť súdny poplatok za podaný odpor vo výške 445,50 eur.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že organizačná zložka zahraničnej osoby sama nemá právnu subjektivitu, a teda nemá spôsobilosť vo vlastnom mene nadobúdať práva a povinnosti a robiť právne úkony. S ohľadom na túto skutočnosť právne úkony Zmluvu o úvere a zmluvu o zriadení záložného práva označil za absolútne neplatné právne úkony podľa § 38 ods. Občianskeho zákonníka, a teda keď žalobca odvodzoval uplatnené práva v žalobe z absolútne neplatných právnych úkonov, zmluvy o úvere a zmluvy o zriadení záložného práva, žalobu zamietol.

O odvolaní proti tomuto rozhodnutiu, ako odvolací súd, rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 13 Cob 155/2012-252 zo dňa 04. 10. 2012 tak, že rozsudok Okresného súdu

v Martine č. k. 18 Cb 100/2010-185 zo dňa 07 .04. 2011 potvrdil a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal..

V odôvodnení rozhodnutia citoval ustanovenie § 212 ods. 1 O. s. p. a s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. sa stotožnil s záverom okresného súdu ako po skutkovej tak po právnej stránke. V súvislosti s odvolacími dôvodmi k veci samej poukázal na ustanovenie § 213 ods. 1 O. s. p. a uviedol, že nebola preukázaná žiadna z výnimiek 2 až 7 ustanovenia § 213 O. s. p. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že skutkový stav Okresný súd v Martine zistil dostatočne, keď sa podrobne zaoberal právnymi úkonmi, z ktorých žalobca jeho nárok odvodzoval a za jednoznačné uviedol, že predmetné právne úkony uzavrela samotná organizačná zložka žalobcu svojím menom a že práve z označenia nebolo možné vyvodiť a prijať záver, že účastník zmluvného vzťahu označený v Zmluve o úvere zo dňa 16. 06. 2008 ako B., pobočka zahraničnej banky, s uvedením sídla, IČO, odkazu na obchodný register a označenia konajúcich osôb konal, čo by organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby - v mene žalobcu zriaďovateľa, pretože k tomu v dotknutej zmluve chýbali jednoznačné nepochybné určité a zrozumiteľné údaje prepájajúce konanie organizačnej zložky výslovne za žalobcu. So záverom súdu prvého stupňa, že pokiaľ sa žalobca domáhal platenia voči žalovanému na základe predložených právnych úkonov v písomnej forme z ktorých jednoznačne bol veriteľ a záložný veriteľ označený identifikačnými údajmi a to označením osôb oprávnených konať v mene tejto organizačnej zložky, a to vedúcich organizačnej zložky, ktorý údaj bol zhodný s údajom nachádzajúcim sa vo výpise z obchodného registra, a to konkrétne bode VI. VEDÚCI PODNIKU ORGANIZAČNEJ ZLOŽKY PODNIKU a to pán T. a Ing. P. R. CSc., tak tieto úkony vykonávala v rámci uvedených údajov vo vlastnom mene organizačná zložka, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony, sa odvolací súd stotožnil. Odvolací súd konštatoval, že z uvedeného preto nebolo možné vyvodiť iný právny záver než ten, ktorý vyslovil prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí, že právny úkon zmluva o úvere a zmluva o zriadení záložného práva je neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 38 Občianskeho zákonníka. S odôvodnením odvolateľa ohľadne vady v označení žalobcu vo výpise z obchodného registra sa krajský súd nestotožnil, pretože označenie obchodného mena veriteľa v zmluve o úvere a v zmluve o zriadení záložného práva je totožné s údajom obchodného mena organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby žalobcom doloženého výpisu z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I oddiel: Po Vložka číslo 1286/B č. 1. 3-6 spisu, práve uvedenie malých písmen pri obchodnom mene zriaďovateľa. V tomto prípade vníma a hodnotí krajský

súd so záverom odlišnosti obchodného mena zriaďovateľa zahraničnej osoby a obchodného mena organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby, teda ako rozlišovací znak. Konštatoval, že v danej veci bolo zrejme, že organizačná zložka podniku zahraničnej osoby uzavrela predmetnú úverovú zmluvu svojim menom tak ako je zapísané v obchodnom registri. Odvolací dôvod týkajúci sa prísne formalistického výkladu krajský súd neakceptoval, nakoľko v danom prípade Okresný súd podľa neho postupoval v súlade so zákonom a nerozhodoval nad rámec.

V odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd vysporiadal aj s poukazom žalobcu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 01. 12. 2000, sp. zn. 5 Obo 17/2000, v ktorom bola odlišná situácia, keďže žalobca nie je subjektom všeobecne známym a ani nie je všeobecne známe, že má organizačnú zložku.

Krajský súd doplnil, že ani skutočnosť, že zahraničná osoba je oprávnená podnikáť na území Slovenskej republiky podľa § 21 Obchodného zákonníka, nič nemení na tom, že organizačná zložka zahraničnej osoby nemá právnu subjektivitu a to spôsobilosť napráva a povinnosti. Za potrebné považoval odvolací súd uviesť, že právnická osoba, ktorá má organizačnú zložku sa i pri hmotnoprávnom úkone ktorý sa týka tejto organizačnej zložky označuje ako zmluvná strana s uvedením obchodného mena a sídla s uvedením jej identifikačného čísla prípadne potrebných iných údajov k jej identifikácii. Okolnosť, že hmotnoprávny úkon sa týka organizačnej zložky je podľa odvolacieho súdu potrebné vyjadriť tým, že za označenie účastníka sa pripojí údaj o organizačnej zložke pokiaľ nevyplýva z iných skutočností uvedených v tomto úkone. Za zásadný určujúci údaj označil fakt, že veriteľ a záložný veriteľ v hmotnoprávných úkonoch zmluvy o úvere a zmluvy o zriadení záložného práva bol označený iba sumárom údajov viažucich sa len k organizačnej zložke. Z uvedených dôvodov odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 219 O. s. p. potvrdil a o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu s vyznačenou právoplatnosťou 18. 10. 2012 podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca podaním doručeným súdu 17. 11. 2012 s poukazom na ustanovenie § 237 písmeno f/ O. s. p., pretože mu bola ako účastníkovi konania odobratá možnosť konať pred súdom.

Z nesporné označil, že žalovaný finančné prostriedky od žalobcu dostal a nevrátil a teda súd bol povinný posudzovať právny vzťah medzi účastníkmi podľa § 451 a nasl.

Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že podľa ustálenej súdnej praxe súd nie je právnym nárokom uvedeným v žalobe viazaný a namietal, že súd sa s otázkou vrátenie finančných prostriedkov vôbec nezaoberal. Z tohto dôvodu napadnuté rozhodnutie označil za nepreskúmateľné, čo podľa neho je potrebné hodnotiť ako odňatie možnosti konať pred súdom. Poukázal na odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa z dôvodu označenia a namietal, že odvolací súd zamiešal požiadavky na označenie účastníka súdneho konania uvedené v ustanovení § 79 ods. 1 O. s. p. procesnoprávnu spôsobilosť s právnymi požiadavkami na označenie účastníka hmotnoprávna spôsobilosť. Rozhodnutie odvolacieho súdu označil za nesprávne. Nestotožnil sa s výkladom odvolacieho súdu, čo sa týka rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 17/2000, s poukazom na ktorý názor taktiež odôvodnenie odvolacieho súdu, z ktorého vyplýva jednostrannosť a taká aplikácia, ktorá je hrubým popretím ich účelu podstaty a zmyslu. Za nesporné označil, že zmluvu o úvere uzavrel za zriaďovateľa jeho štatutárny orgán vedúci organizačnej zložky zapísaný do obchodného registra / § 13 ods. 5 Obchodného zákonníka /. Skutočnosť, že odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok je podľa žalobcu v hrubom rozpore s účelom a podstatou a zmyslom ustanovenia § 9 Obchodného zákonníka ako aj s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky.

Za nesprávne rozhodnutie odvolacieho súdu žalobca označil aj, že žalobca má zaplatiť poplatok za podaný odpor a poukázal na ustanovenie § 4 ods. 2 písmeno za zákona č. 71/1992 o súdnych poplatkoch stým, že od poplatkovej povinnosti je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. V zmysle uvedeného poplatková povinnosť u žalobcu vznikla iba z návrhu na začatie konania, nie z odporu. V závere dovolania si vyčíslil trovy v dovolacom konaní a navrhol aby s poukazom na ustanovenie § 243b ods. 2 O. s. p. dovolací súd rozhodnutie súdu odvolacieho súdu zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu v zmysle žalobného návrhu a prizná žalobcovi trovy prvostupňového, odvolacieho a dovolacieho konania a pokiaľ nebudú predpoklady na zmenu rozhodnutia odvolacieho súdu, navrhol napadnuté rozhodnutie dovolaním zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Naj vyšší súd Slovenskej republiky prejednal dovolanie navrhovateľa podľa § 240 O. s. p. ako podané v zákonnej lehote, spĺňajúce náležitosti dovolania dané ustanovením § 242 O. s. p. Ako s prvou skutočnosťou sa zaoberal otázkou prípustnosti dovolania, keďže ide o dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd prvostupňové rozhodnutie z jeho správnych dôvodov potvrdil.

Z obsahu dovolania je zrejmé že žalobca prípustnosť dovolania označil ustanovením § 237 písmeno f/ O. s. p., že mu bola ako účastníkovi konania odobratá možnosť konať pred súdom a to z dôvodu, že odvolací súd sa nezaoberal otázkou vrátenie finančných prostriedkov žalobcovi a návrh neposúdil aj podľa § 451 Občianskeho zákonníka, ako právo na bezdôvodné obohatenie podľa ktorého súd bol povinný návrh posudzovať tiež, keď žalovanému nevrátením finančných prostriedkov žalobcovi, neoprávnený majetkový prospech jednoznačne vznikol.

Základnou otázkou pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p. je, či skutočnosť, že odvolací súd neposudzoval návrh na začatie konania aj na základe iného právneho ustanovenia ako bol návrh na začatie konania uplatnený a prvostupňovým súdom posudzovaným je taký postup súdu, ktorým súd odobral účastníkovi konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia ochrany jeho práv chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol uplatniť pred súdom a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Z návrhu na začatie konania je zrejmé, že bol uplatnený ako právo na zaplatenie zo zmluvy o úvere spolu so zmluvou o zriadení záložného práva, a nie ako právo na bezdôvodné obohatenie. Z odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia nie je sporné, že konajúci súd sa podrobne zaoberal dôvodnosťou uplatneného návrhu a rozhodol na základe skutkového zisteného z vykonaných dôkazov ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné. Z ustanovenia § 153 ods. 2 O. s. p. vyplýva, že súd môže prekročiť návrhy účastníkov, iba vtedy ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhov alebo právneho predpisu na určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi. Napadnutými rozhodnutiami dovolaním bolo rozhodované postupom súdu, ktorý je v súlade s ustanovením § 153 O. s. p. Postup súdu, ktorý je v súlade s zákonom nemôže byť posudzovaný ako postup súdu, ktorým bola odobratá možnosť účastníkom konania konať pred súdom. Neposúdenie návrhu v odvolacom konaní na základe iného právneho titulu ako sa žalobca v návrhu na začatie konania domáhal nie je pochybením v zistení skutkového stavu. Ustanovením § 205a ods. 1 O. s. p. sú jednoznačne dané skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, odvolacím dôvodom. Povinnosť prekvalifikovať návrh na začatie konania v odvolacom konaní z podnetu súdu, nevyplýva ako povinnosť súdu zo žiadneho právneho ustanovenia, a preto tvrdenie dovolateľa, že tým, že odvolací súd jeho návrh neposúdil

ako právo na bezdôvodné obohatenie, teda na základe iného právneho ustanovenia na akom bol v návrhu na začatie konania a v konaní uplatnený a súdom posudzovaný, nie je taký postup, ktorým mu bola odňatá účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania s poukazom na ustanovenie § 237 písmeno f/ O. s. p.

Čo sa týka dovolania v časti týkajúcej sa trov konania Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal na ustanovenie § 239 podľa ktorého dovolanie nie je prípustné proti uzneseniu o trovách konania a zároveň dospel k záveru, že ani v tejto časti nezistil prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 O. s. p

Najvyšší súd Slovenskej republiky / §10a ods. 1 O. s. p. / na základe uvedeného s poukazom na ustanovenie § 243c O. s. p. a ustanovenie § 218 ods. 1 písmeno c/ O. s. p. dovolanie ako neprípustné odmietol.

Úspešnému žalovanému trovy v dovolacom konaní nepriznal, nakoľko si žiadne trovy v dovolacom konaní neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 24. októbra 2013

JUDr. Jana Zemaniková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Šafránková